

СВОБОДА SVOBODA
UKRAINSKYI SHCHENNIK UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
В Джерсі Ситі і закордоном:			
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На пів року	\$6.50	Six months	\$6.50
На три місяці	\$3.50	Three months	\$3.50
Число з поведінки (з англійською частинкою):			
На рік	\$3.00	One year	\$3.00
На пів року	\$2.00	Six months	\$2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МИР З ЯПОНІЄЮ

У сам "День Праці" секретар стейту, Дін Ачесон, розпочав щоденні радіопередачі "Голос Америки" до Японії зазначеного відношення вільного світу до японського народу. Він підкреслює також, що за кілька днів Конференція у Сан Франціско "дасть Японії мир злагоди, безпеки і нагоди". Разом з Ачесоном промовляв ще Джон Фостер Доллес, головний архітект мирового договору з Японією, який заявив таке: "Мирова конференція, яка зараз почнеться, приведе японський і американський народи до порога нової ери, в якій вони працюватимуть спільно для загального добра, свого та інших".

Уже з тих заяв видно, з якими інтенціями приступають Злучені Держави до формального замирення з Японією. Кажемо "формального", бо в практиці ставлення американського народу до ворога, що розпочав війну зі Злученими Державами своїм підступно-ганебним нападом на Перл Гарбор (7 грудня 1941), являється унікалом у цілій людській історії щодо гуманності та політичного розсудку. В цьому, як відомо, відіграв велику роль генерал Доллес МекАртур і велика шкода, що він не є членом американської мирової делегації і наче свідком формального замирення з Японією, побудованого на тих благородних засадах, якими він кермував в часі військової окупації.

Проте, не зважаючи на приязне ставлення Злучених Держав до Японії, за яке визначні представники японського народу вже не раз виявили Америці прихильну подяку, мир з Японією — твердий. Мировий договір завертає Японію до її стану посідання в 1854 році й позбавляє її того домінуючого становища в Азії й на Тихому Океані, яке вона займала до її вступу в другу світову війну. Це тягне за собою болісні для Японії територіальні втрати, головні з економічного боку. Японія не має сьогодні спроможності себе вижити. Це важлива і дуже складна проблема, яку треба демократичним потугам розв'язати, бо інакше японський нарід готовий зійти на бездоріжжя, себто впасти через нужду жертвою комуністичної агресії. Тягар цієї розв'язки спаде на Злучені Держави і можна з певністю запевнити, що американський нарід не дасть японському народові загинути з причини голоду й нужди. Злучені Держави рішені вже давно переіменувати недавнього свого ворога на приятеля. Нині вимагає цього вже сам інтерес Америки. Тому, якщо вільна Японія буде ставитися до Америки приязно, вона слабнути не буде, а тільки ставатиме щораз сильнішою в економічному, політичному, а навіть і військовому значенні.

Конференція в Сан Франціско була б цілком певно коротка й успішна, але зайшла така несподіванка, яка внесе у наради багато дисонансів, а навіть пробуватиме саму конференцію розбити, або бодай її звести нанівець. Тою несподіванкою, як легко догадатися, стала участь Кремля у конференції.

Японія зарахована Кремлем уже давно у план чергових советських агресій. На те й почав він війну в Кореї, як це слушно зазначує ген. Меттью Б. Ріджвей, начальник командир альянських військ у Токіо, додаючи, що й советська гра з корейським перемир'ям у Каесонг тісно злучена зі советськими намаганнями пошкодити мировій конференції в Сан Франціско.

Проте мир з Японією буде підписаний. Це буде скріпленням протисовєтського блоку і Совєти це добре знають. Спинити цього процесу вони не в силі. А це — найважливіше.

В обороні країни і вільного світу

Уся увага країни і світу звернена на конференцію у Сан Франціско, куди прибув президент Труман, щоб відкрити наради, які мають ввести Японію у вільний світ. У такий момент промовив президент до американського народу з Сан Франціско, що й в такій справі, яку можна б вважати "домашньою", себто в справі кампанії закупу шадних бондів.

Уже сама ця обставина, що президент Труман вивирає часири з Японією для свого слова в справі кампанії закупу шадних бондів, вказує наглядно, що тут масою до діла з проблемою не меншої ваги, як сама міжнародна конференція у Сан Франціско. Бо ж і замирення з Японією не означає, що справа миру в світі покращалась. Президент Труман перестеріг, що переговори в справі корейського перемир'я можуть кожної хвилини закінчитися новою війною в Кореї, та що Кремль може кожної хвилини розпочати якусь нову агресію, в Азії, чи в Європі. Значить, збробитися треба далі й то не тільки Злученими Державами, але й цілому вільному світові. Військова сила демократії це те, що дає їй аргумент, з яким рахується Совєти і який спинає їхній агресивний розмах, а тим самим і вибух нової світової війни.

Не будемо спинятися довше над іншими важливими причинами, чому треба усім нам якнайбільше підтримати акцію продажу шадних бондів. На ту тему було вже багато статей в часі кампанії у справі воєнних позик. Інфляція сьогодні чи не найбільша американська внутрішня загроза, а Кремль якраз розраховує на фінансову та економічну катастрофу Злучених Держав та захитання чи цілковите заломання вартості американського долара. Хоч усі ці речі відомі, проте можна сумніватися, чи широкий загальний бере собі їх до голови і серця. Це й причина, чому президент Труман заговорив напередодні конференції в Сан Франціско до американського народу в справі не менше важливій, себто в справі закупу шадних бондів, потрібних навіть для оборони миру з Японією, який Совєти будуть цілком певно усіма засобами підірвати, підтримуючи старий заколот у світі й творячи новий.

Добре склалося, що американське робітництво перше відгукнулося на заклик президента в справі закупу бондів для оборони країни і вільного світу. Видно, що воно вже добре знає, що це значило б для робітника в Америці, коли б так і Америка вийшла в советську сферу впливів! За добрим початком робітництва піде цілком увесь американський патріотичний загаль, серед якого американський українці займали досі в таких випадках завжди почесне місце. Ми певні, що не інакше буде й тепер.

Микола Чубатий

Шукають угодівців серед українських емігрантів

Ясна постава американського уряду, що він не погодиться на нове повенелення неросійських народів та не думас за всяку ціну боронити цілість російської імперії, як по першій світовій війні, привело російських змінити тактику супроти неросійських народів. Давніше траплялися серед росіян тільки білі кружки, що більше академічно ніж практично заявляли за правом самоозначення для неросійських народів. Нині як на команду всі вони за право самоозначення народів. І старий Керенський, кризь якого голову ледве могла просунути думка про якусь куцу культурну автономію для понад сорок мільйонів українського народу, і російські фашизуючі солідаристи і всяка інша реакція — нині всі одностайно за право самоозначення народів російської імперії.

При допомозі американських протекторів, часто традиційних "русифілів" твориться "Совет Освобождения Народов России" дарма, що представники ні одного із неросійських народів російської імперії до того совєту не входять та не виказують охоти співпрацювати в підприємстві, в якого ширість вони не вірять.

Росіяни — емігранти й без того раді, бо до їх кишень плинуть потоком американські до-

риканських громадян зі скідою Європи. Є між ними правдиві ідеалісти, є американці поженені з росіянами, є й русофіли старої марки. Великі суми доларів, що їх вони мають до диспозиції, свідчать, що по за ними стоять якісь капіталістичні або інші американські організації зацікавлені в утриманні цілість російської імперії. Колись доперва історія відкрис хто стоїть за тим Совєтом, що хоче висвободжувати народи Росії, а вони про той совєт й чути не хотять.

Та американський "Комітет для Висвободження Народів Росії" це не одинока американська організація, що хоче годити вовка з віщого; їх є більше. Нині мода на спеціалістів від справ советської тюрми народів. "Совет Освобождения Народов России" поки що має у своїй організації тільки частину еміграції одного, пануючого, російського народу. Але й вони не паляться робити в Совєтах революцію, ані не пропнують визвольної війни проти Кремля. Цей політичний альянс бажає повалення комунізму безкровно, так, щоб імперія не затряслася у своїх основах. Російські емігранти добре знають, що війна або внутрішня революція мусітиме довести до розпаду російської імперії, а вони того не хочуть. Нехай там українці кривавляться серед своїх підземельних рухів, нехай американці ослаблюють Кремль та гинуть в Кореї; вони проти революції та проти війни з комуністичною світовою загрозою.

Тепер їде пошукування кандидатів до того Совєту з поміж інших неросійських народів. Нам відомо, що американські протектори того російського Совєту старалися вже підходити до провідників різних українських еміграційних груп в Європі та в Америці. Поки що ці старання зовсім лишалися без успіху і невідомо, щоб навіть одна неросійська організація, маючи громадське значення серед своїх однонаціоналів, погодилася співпрацювати над відбудовою тої по-сталінської "вільної Росії" з російським Совєтом емігрантів, бо хто знає Росію, той не вірить в ширість заяв російських політиків, що вони за правдиве самоозначення неросійських народів.

Тому поміж неросіянами шукають угодівців, шукають їх теж поміж українцями, вдаряючи в найслабші місця українського збірного життя. Іде ставка на внутрішні різниці між східними і західними українцями, шукають за кандидатами на угодівців між молодію, одним словом старіються змишати монолог українського народу поза Совєтами та знайти кандидатів до Совєта Освобождения Народов России.

Немає сумніву, що величезні суми, якими розпоряджаються згадані організації, є в силі притягнути слабші характери до співпраці з росіянами на таких умовах. Однак ми віримо, що організоване українство поза Совєтами не піде на пусті слова росіян.

Немає сумніву, що українці сильно залежать на створенні одного суцільного табору демократичного світу для повалення російського комунізму та панування Кремля над Україною, однак шлях до того не веде дорогою, що була тридцять три роки тому, немов забуваючи всі здобутки українського народу за той час окуплені кров'ю мільйонів українців.

Росіяни — правдиві демокра-

ІХ СТИЛЬ

Є французька приказка: "Стиль — це людина". Форма, в яку одягає людина свої думки, показує її характер. Але це відноситься також і до окремих груп у людському суспільстві, до політичних партій і навіть до цілих народів. В країнах високої політичної культури, а це значить серед народів демократичних, в пресі і в відносинах між окремими особами і групами переважає стиль чести. Навіть супроти своїх найтяжчих противників стараються уживати виразів "справедливих", себто таких, які читач чи слухач не міг би оцінювати, як образи і демагогію.

Іншого стилю додержується тоталізм — комуністичний чи фашистський, однак. Гітлер і Муссоліні в своїх промовах трактували своїх противників завжди, як "каналії" або як дурнів, які заслуговують того, щоб їх викинути "на смітний історії". На людей найвищих цієї демагогії впливала, і поції II світової війни показують, як далеко до катастрофи могла довести народи фашистська демагогія.

Стиль комуністичної преси був відважно обчислений на запаморочення читачів неправдою і безоглядно лайкою. Цей стиль не змінився за 30 років комуністичного режиму на Сході Європи. Навпаки він став ще більш розхристані, неохайний і грубіанський. Візьміть кожне число комуністичної газети в кожній краї-

ні — мусять з тим погодитися, що українська держава нині вже існує та не є музикою якоїсь мрячної майбутності, дарма, що Сталін наставляє ще нині там своїх сатрапів, так само як в Польщі, Чехії чи Угорщині.

Росіяни мусять зрозуміти, що Україна є нині вже членом Об'єднаних Націй, на що теж Сталін недобровільно мусів погодитися; а за що згоду Сталіна український нарід заплатив мільйонами жертв. Так само як на крислі Росії, Польщі та інших сателітів Кремля в Об'єднаних Націях треба тільки посадити людей з волі народу, таке саме мусить бути й на крислі України в Об'єднаних Націях. Історична струя подій їде вперед а не назад.

Росіяни мусять погодитися з тим, що навіть сталінська конституція дає право Україні кожної хвилини вийти зі складу советської федерації. — Ту свою обудну постанову Сталін теж мусів вложити для заспокоєння неросійських народів, зокрема України, яка за це праву вже дорого заплатила.

Коли росіяни справді хотять бути добрим сусідом України, то остас тільки вирівняти шляхом плебісциту пограничні спори таї жити добросусідськи — росіянам на півночі, — українцям на полудні східної Європи.

Коли таке саме зрозуміють західні та полудневі сусіди України, що історія об'єднала вже українські землі по засадам примітивної справедливості, тоді по упадку комунізму, може настати спокій та добросусідські відносини на полудні сході Європи.

Коли російські еміграційні лідери погодяться з фактом існування української держави

(Закінчення на стор. 3-ій)

ІХ СТИЛЬ

ні, і побачите, яка є подібність стилю московської "Правди" з Паризькою "Луманіте" або з італійською "Аванті". Але всі "рекорди" в цьому побирав безперечно орган Комінформу, що виходить у Букарешті під назвою — "За тридцять років, за народну демократію".

Пішучи про Міжнародний соціалістичний конгрес, що відбувся недавно у Західній Німеччині, у Франкфурті, орган Комінформу уживав таких "соковитих" виразів: "Інтернаціонал зрадників і помагачів палів війни", "Зустріч вивернених агентів Волострі".

В самій статті читаємо: "Вестрому натовпі цілі новоспеченої організації зрадників і помічників полів війни, які стоять у найтіснішому зв'язку з генеральними штабами, шпигунською службою і з правлячими кілками капіталістичних країн, виступають: європейський проповідник американсько-англійського змагання в збробні і генеральний секретар Партії Праці Морген Філліпс, американський начальник поліції у Франції Жюль Мок (Мок був донедавна військовим міністром Франції. — Ред.), американський надпровакатор у Західній Німеччині, Шумахер, криводушний зрадник італійської робітничої класи Сарагат, і Спаак, який нажився на продажі заморським продуктам атомових бомб в і добу того рабського працею в Бельгійському Конго урану.

Окрім того взяли участь у Франкфуртському ярмарку також "представники" країн Сходу Європи, себто праві соціалісти, що повтікали від гніву народу із народно-демократичних країн, іншими словами, розкриті і демасковані агенти американської і британської розвідки служби.

Розвезена балаканина про "демократичний соціалізм" була для учасників цього збіговща тільки маскуванням, за яким вони хотіли заховати лідерів цього "Інтернаціоналу" — всебічну підтримку прискореної підготовки нової імперіалістичної війни.

Сплатимо: Нащо треба було американському — англійському підпалювачам війни саме тепер чиводити на сцену по ганебну комедію інтернаціонального "соціалістичного" конгресу? Досвід історії вчить, що крах Другого Інтернаціоналу мав ту причину, що багато партій, які до нього належали, розвинулися в партії війни, що вони вели політику розколу робітничої класи, що їх політика була різко направлена проти інтересів трудящих. Безславна і ганебна судьба згнилого на живому тілі Другого Інтернаціоналу жде також новоспечений "Соціалістичний Інтернаціонал". Трудно маси всіх країн відвертаються від цього поліційного Інтернаціоналу з погордою.

Комуністичні і робітничі партії підсилюють свою боротьбу проти правослапідістичних лакеїв імперіалістичних агресорів і будуть ще наполегливіше розкривати перед простими соціалістами зрадницьку політику їх бондів...

Добре пишуть журналісти Комінформу в Букарешті! "По словам пізніш IX", — написано в Біблії. Це відноситься саме до "стилю" тих, що пишуть у Букарешті та в інших містах, підлеглій команді Москви.

К. П.

Іван Хмеліницький.

В КРАЇНІ РАБСТВА І СМЕРТІ

1) ЧАСТИНА ПЕРША.

Вулиця жалкої установи. Квітучі каштани кидають скупку тін на асфальтові пішоходи й суворі, модерні, сірі будинки.

На ганку стоїть озброєний вартовий у червоно-синьому кашкеті і червоно писане золотом табличка: "Винищуйте Обласне Управління НКВД". Ця найбільша і найстрашніша в області установа, сама займала цілу велику вулицю, що носила ім'я кат — колишнього керівника ЧК — ГПУ — Фелікса Дзержинського.

За останні роки дуже розбудувалася ця вулиця — немов гриби після крапавих дощів 1929-30, 1932-33 рр. виростили величезні д'ятиповерхові, залізобетонні будинки, розширено й розбудовано інші нові й надбудовано на них нові поверхи.

На цій вулиці колись була ЧК. Ми винищили, добре пам'ятаємо її криваву роботу в 20-тих роках, коли щочого розстрілювано сотні людей із зв'язаними дрютом руками.

Справжній рух починався на вулиці Дзержинського після 12-тої ночі. Тоді з тюрми, що знаходилася на протилежному кінці міста, мчали закриті авто без вікон т. зв. "Чорні Ворони", якими НКВД-исти возили арештованих на допит.

До ранку світився вогонь у вікнах страшною установи, а переходити вулицею було небезпечно...

Давно проминула громадянська війна, розстріляно мільйони царських чиновників, офіцерів, підприємців, купців, учених і священників. Назовні видавалося все спокійно. Советська преса закликала до гістеричних клічів: "жити стало краще, — жити стало веселіше". Стахановці виконували і перевиконували норми. Чому ж так інтензивно працювали "Чорні Ворони"?

Від самого 1917 р. большевицький режим справляв в першу чергу на території.

Злочинний зграй московських комуністів — большевиків ніколи б не вдалося досягти панування і втримати владу, коли б вони не вживали своїх двох витворів: — брехливі

і настирливої пропаганди, завдяки якій їм вдалося спочатку повернути на свій бік частину робітничої та селянської маси, пообіцявши їм у власній фабриці та землі, і по друге — кривавого терору.

Сам Ленін давав настанови своїм головам катам, першим керівникам Ч. К. Дзержинському і Менжинському. Він писав чимало красномовних висловів про застосування терору. Ось напр. в XXV-му тому його творів сказано: — "відмовитися від владі, відмовитися від терору — означає перетворитися в жалюгідного обивателя". Том XXVI: "Без терору не можна обійтися..." Том XXIII — "шкідувати і відмовитися від терору ми не повинні".

З одної з вищенаведених цитат ("відмовитися від владі, відмовитися від терору") бачимо, що Ленін поставив знак рівності між "владою советів" і терором. І терор став справжнім і чи не єдиним символом советської владі.

Кого ж карали й карують сталінські сатрапи? Адже до революційне покоління до-

30-тих років великої жовтвеної революції вже вимерло, або було знищено. Адже "куркуля, як кілясу" знищено й поза колхозами — немає селян. Адже у всіх проявах ентузіазму до режиму, зокрема в виборів бере участь 98% а то й 99%. Хто ж ті вороги "селянсько-робітничої" влади? Чому їх так багато й чому вони такі завзяті?

Чорчіль називав комунізм — знищенням людини. І це правда. Отже кожен, хто лишався людиною, хто ще не став безладним коліщатком сталінської машини — ворог її. Машини ця поставлена на опанування світу методами терору й брехні не терпить людину, що не живе духом, що мають свою думку. Машини ця потребує безвольних автоматів, що будуть битися, захоплюватися, адмініструвати, голосувати — і це там що робити на наказ червоного Кремля, щоб нести все далі й далі в опануванні "демократії", "миру", "визволення народів і класів" — страшну потвору відвільного московського імперіалізму.

Комунізм — це новий засіб в руках Москви для панування над світом. Колись це була оборона православ'я перед католицизмом — вона дала знищення Польщі. Потім це було несення християнства в Азію — воно дало Москві 1/6 частину земної кулі. Потім це було визволення християн з-під турецького панування — воно дало Москві опанування берегів Чорного моря і впливи на Балканах та Близькому Сході. Потім це було всеслаянство, що уможливило боротьбу з австро-угорською монархією за доступ до Середземного моря і наближення до Суєзу — цього передпокою в Індію.

Коли всі ці засоби були лише часткові, льокальні, то комунізм з гаслом світової революції дає змогу творити "п'яті колонії" в цілому світі, прекрасно маскуючи їх "боротьбою за підвищення платні", "змаганням за демократичний устрій", "боротьбою проти фашизму і реакції", "за народний фронт" і т. д.

Це політична зброя, яка вже не раз в історії світових воєн

показалося важнішою за сталь і мотор.

Проте ж війни самою політикою не виграється. Треба й армії, і наступу озброєних частин. Наступ на весь світ потребує колосальної бази. Хоч всі "союзні республіки" СССР — це "невід'ємні частини", то Москва добре знає, що вони за її панування битися не будуть. Не будуть битися за те, щоб українськими руками й вугіллям, пшеницею та цукром розбудувалася сила Москви. Шоб кавказькими руками і мармуром будувалося метро в Москві. Шоб на кістках повенелених народів росла "гльорія Московіє". За те може битися тільки Москва — з переконанням і завзятістю, з розумінням цілі. Він лише здібний на безконецні жертви в ім'я "соціалізму в одній країні" і "визволення трудящих", бо цим закріплюється його імперія. Він став з тамбовського Ваньки — сатрапом величезних провінцій. (Продовження буде)

СУЧАСНА ІНФЛЯЦІЯ

(П джерела та розміри інфляційної загрози в майбутньому)

Важко є подати зараз точніші розміри капіталовкладів в народне господарство ЗДА на бюджетний рік 1951-52. Можна тут говорити про тенденції, які зарисовуються. І так, згідно із звідомленням Ради Економічних Дорадинок Президента із січня ц. р., всі інвестиції в народне господарство в 1950 році (друга половина року входить вже в корейський конфлікт) вносили 25,100,000,000 доларів, в цінах 1939 року. Був це найвищий відсоток капіталовкладів за останню п'ятиріччя та він забрав 16,6% всіх дор і послуг, які випродукували в тому році.

Ще більший зріст капіталовкладів виявився весною та літом цього року. Президент Труман у своєму останньому піврічному економічному звіті подав Конгресові до відома, що всі інвестиції в "першій половині цього року досягли в річному відношенні рівня 62,000,000,000 доларів", та що вони були на 15% вищі чим у другій половині 1950 р. Але ледве ці цей високий рівень капітальних робіт буде адекватним в другій половині 1951 та в першій половині 1952 року. Зі всіх сторін піднімаються голоси, що треба більше натиснути та припинити те все капітальне будівництво, що впливає лише з бажання корпорацій якщо інвестувати свій гроші, та що це є першорядне для оборони.

Глибина воєнних приготувань і творення великих запасів стратегічних сировини кажує теж на те, що брак сировини, який так негативно відбився на цивільній продукції літом цього року, буде виявляти тенденцію продовжуватися далі. В бюджеті Федерального Банку в Шیکاго за липень цього року читаємо, що запаси стратегічних матеріалів як мідь, цинк, оліво, магній, алюміній, залізо, кобальт і біля 60 інших важких металів літом цього року лише 1,3-го, що зараз вимагають військові круги.

І акції — та сама широка та складна програма оборонних заходів, що так захищали нашу картину, кидас на неї промінь ясного світла. Вона дає всі підстави на те, щоб сподіватися, що найбільша загроза для господарства ЗДА — недостача сировини — буде через відповідні заходи згодом усунена. Згідно з планами Вашингтону поєднаних держав печей чорної металургії має осягнути під кінець 1952 року 120 мільйонів річно (зараз 107), продукція алюмінію під кінець 1953 року мала б подвоїтися в порівнянні до 1950 року, а виробництво електроенергії в той сам час мало б зрости на 50%.

Вимоги населення

Чого ж хоче від народного господарства населення?

Воно вимагатиме від суспільного продукту повного задоволення всіх своїх потреб. З уваги на "мирний стан", який по всій правдоподібності триватиме далі, пересічний громадянин ЗДА не хоче зрезигнувати зі свого високого життєвого стандарту. З тих самих причин і напередодні президентських виборів, коли підкампанія між партіями за голоси, ледве чи Вашингтон зможе зробити сильніший натиск та примусово обмежити сектор цивільного спожиття. Відомо, що всі заходи в парі із сильним зростом всього виробництва обнизила в 1939 р. пересічний рівень споживання населення із суспільного продукту на більш чим 20% в порівнянні до довоєнних років.

Зараз є прямо неможливим подати якісь абсолютні дані про кількість чи вартість дор і послуг, що їх зуживає людина ЗДА, в біжучому бюджетному році. Таке обчислення зустрічається з цілим рядом невідомих по стороні різних факторів, які складаються на висоту щорічного спожиття населення зі суспільного продукту. Перша невідомою по стороні дальшої висоти виробництва індустрії. Творення великих запасів сировини для воєнних потреб і спад замовлень на виробництво зі сторони купців сильно захитали рівень індустріального виробництва. Коли цей стан, що виявився сильно літом цього року та відбився негативно на інших ділянках народного господарства, буде продовжуватися далі, можемо мати спад рівня реальних дор і послуг в порівнянні з дотеперішніми осягами. Друга головна невідомою — це нові податки і розклад їх тягару на поодинокі верстви населення, які заважуватимуть на тому, що і в якій кількості зможе закуповувати консумент, купець і продуцент. Інша тасмиця по стороні зуживання суспільного доходу — це те, які будуть розміри заощаджування гроша зі сторони населення. Відомим є, що зріст оподаткувань зі сторони всього суспільства зменшує, а спад збільшує відсоток щорічного спожиття з маси суспільного продукту. Годі теж збагнути які реакції виявлятиме населення на різні політичні новини, що буде мати свої наслідки на баланс народного господарства.

Дещо світла на поставлену проблему може кинути дотеперішнє взаємовідношення між видатками населення на свої потреби і суспільним продуктом. Від 1930 до 1940 року мешканці ЗДА споживали пересічно кожного року 75,9% свого суспільного продукту. В повосенних роках цей відсоток був слідуєчий: 1946 — 71,3, 1947 — 70,9, 1948 — 69,8, 1949 — 71,7 і в 1950 році 70,0. Середня арифметична для повосенних років є отже 70,6. Коли порівняти її з пересічною для довоєнного періоду, то виходить, що завдяки сильній господарській розбудові в II-гій світовій війні, не дивлячись на постійний зріст людності ЗДА та його життєвого стандарту, населення стало споживати меншу частину зі свого щорічного суспільного продукту. Це дало змогу збільшити інвестиції та закупити дор і послуг Федеральними агентствами.

Середню арифметичну, яка виявляє пересічний рівень того, що зуживає населення ЗДА кожного року зі свого суспільного продукту, можемо прийняти також для бюджетного року 1951-52. Вона у великій мірі збігається з вислідами тих підрахунків, які беруть до уваги різні можливі зміни у факторах, що на висоту цього зужиття складаються.

СТАВІТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМІМ СПІВВЛАСНИКАМИ 12-ТИ МІЛІОНОВОГО МАРИНА ОРГАНІЗАЦІЇ

ЗАКЛИК ДО АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

Український Нарід, поневолений тотальною совєтською комуністичною диктатурою, не має можливості ані промовити до культурного, демократичного людства, ані заапетувати до його гуманних почувань, щоб свободний світ допоміг йому визволитися з-під московсько-большевицької неволі.

Ми, Американські Українці, кров із крові та кість із кістю цього поневоленого народу, є природними його речниками у вільному демократичному світі. Зокрема в Америці, користаючи із її широкими демократичними свободами, ми обов'язані промовити в першу чергу до американської прихильної опії, до її культурних та політичних чинників і представити їм це велике лихо, що спало на наш Старий Край і нарід від комуністичної диктатури.

Український Конгресовий Комітет Америки, керуючись такими мотивами, ухвалив закликати всі організовані українські громади в Америці до того, щоб вони в осіні цього року влаштували

МАСОВІ ПРОТЕСТАЦІЙНІ МАНІФЕСТАЦІЇ

- проти московського комуністичного імперіалізму —
- проти совєтсько-комуністичних насильств —
- проти народобиства, якого російські большевики допускаються на українському та інших поневолених народах —
- проти комуністичної п'ятої колонії в Америці та її шкідливого діяння —
- за Свободу українського та всіх Московью поневолених народів!

Такі протестаційні маніфестації, по-можливості з походом вулицями міста, повинні відбуватися між 15. жовтня і 15. листопада 1951 року. Організування таких протестаційних маніфестацій повинні взяти в свої руки філії-відділи УКА, а де таких нема — то об'єднати організації або створити для того громадські комітети. Організатори маніфестації на місцях мають подбати про присутність представників американського культурного й політичного світу та інших кол американського громадянства на протестаційних виходах після походів і про присутність представників американської преси.

Поборіти інструкції та інформації дистанту усі організації, що зголосять маніфестації.

Український Конгресовий Комітет Америки кличе всіх українців і всі українські установи й організації, щоб в тій важкій справі виступили солідарно та спільними силами брали негайно до підготовки маніфестаційної акції в обороні українського народу та його прав до самостійного й незалежного державного життя. Серпень 1951.

Український Конгресовий Комітет Америки

„А НА СТОРОЖІ ПОСТАВЛЮ СЛОВО..."

Кожний культурний нарід має велику літературу, і свою і перекладу в кожній мові і менших мові в бібліотеках. По кількості і якості урядування бібліотек, ми можемо судити про культурний рівень цілої країни. І в нашій батьківщині завжди, як тільки склалися країні умови життя, починали розвиватися бібліотеки. Так було за княжих часів, за козацької доби, де бібліотеки розвивалися головню по монастирях. Але кожного разу з упадком нашого державного життя, і вони майже зникли.

Та особливо важливою роллю мають відіграти бібліотеки на еміграції, де книжка стає справді „єдиною зброєю" нашої боротьби за волю батьківщини.

Книжка висловлює перед цілим світом нашу українську духовність, книжка помагає нам самим глибше вивчити і зрозуміти нашу історію. Книжка з родиною, може виконати велику місію: рятувати від відродження наше молоді покоління, що втрачає зв'язок з українською літературою своїми творами, поетичними і прозовими, навчають його знати, шанувати і любити свою історію, свою природу, своїх великих людей.

Тяжко виховати любов до того, чого молоді не знає, або не бачили. І тут на поміч може прийти лише родина, рідне містечко і рідна література українських класиків, які через нашу бездержавність мало де знає світ. Українська молоді може пізнати лише з творів, писаних українською мовою. І це може дати лише українська бібліотека.

Значення своєї рідної бібліотеки добре розуміють інші народи, які так само, як і ми опинилися на еміграції. І тому вони з такою повагою відносяться до своїх книжок і закладають в кожному своєму осідку бібліотеки.

Такі бібліотеки мають в Нью-Йорку німці, французи, італійці, чехи, поляки, москалі і інші народи. Часті приходяться чути запити американців і інших чужинців, які існують в Нью-Йорку українська бібліотека для загального користування і ніколи була відповідати, що це ні.

Тому організація ОДВУ, поставила собі шляхетну мету: створити таку бібліотеку імені „Головного Отамана Війська Української Народної Республіки СИМОНА ПЕТЛЮРИ, щоб немогло користатися усе українське громадянство. Для початку вже маєтись 1000 книжок. Звертається з проханням до всіх українців поможти нам заснувати в Нью-Йорку таку бібліотеку.

Прохання жертвувати книжки — поезію, мистецьку прозу, наукові твори, мемуари, переклади з інших літератур, — які будуть розділені в різні відділи. Окремо буде створений відділ дитячої літератури для дітей старшого і молодшого віку.

Хто не хоче розлучатися назавжди з улюбленою книжкою, хай лише позичить її до тимчасового користування, а згодом, ці книжки будуть йому повернені. Всіх, хто має змогу і добру волю піти нам назустріч, проханням писати листівку зі своєю адресою на ім'я: Іван Савенко Новий-Йорк, 437 E. 12th St., New York 3, N. Y., Apt. 6. Тоді за книжками заїде скерований для цієї мети поштовий лист. Віримо, що українське громадянство допоможе нам створити таке огніще на сторожі нашого рідного слова, нашої духовної зброї — на еміграції.

Для вшанування Дванадцятилітньої Річниці смерті Симона Петлюри, Голови Директорії і Головного Отамана Війська Української Народної Республіки, хай нам пригадаються вічні його слова:

„Воротба буде довга і вперта нехай вона бере нові і нові жертви але Україна незалежна — хоче, чи не хоче того Европа — така буде".

Гр. Я-чук

ШУКАЮТЬ УТОДОВЦІВ СЕРЕД УКРАЇНСЬКИХ ЕМІГРАНТІВ

(Закінчення на стор. 3)

та витягнуть з того факту логічні висновки, тоді напевно може наступити співпраця на противольницькому фронті дружних народів українців та росіян кожного на території своєї рідної землі. А прийдє час іти народам поневоленим Кремлем спільним походом проти комунізму, ворога людства, тоді напевно сили противольницького фронту будуть вдвоє скріплені, бо українські збройні сили будуть спиратися на свій рідний нарід, що очікує визволення, а росіяни на свій російський нарід. Росіянам український нарід по столітній політичній та соціальної неволі бажає щасливої та свободного життя на рідній російській землі. Хто знає сусідське доброзичливість українського народу, той напевно погодиться з нами, що український нарід буде радіти з волі свого північного сусіда.

На ці обставини ми американські українці обов'язані звернути увагу наших співгромадян неукраїнського походження. Зокрема ми вважаємо

ПІДГОТОВКА УКРАЇНСЬКОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ В НЬО ЙОРКУ

(Закінчення зі стор. 1.)

мас теж моральну і матеріальну підтримку деяких американських кол; 2. Звернути увагу на небезпеку комуністичної п'ятої колонії в Америці; 3. Підтримати заяву державного секретаря Ачесона проти історичного російського імперіалізму; 4. Дати максимальну підтримку запропонованій конгресом Керстеном в Конгресі резолюції відносно американської приязні та моральної і матеріальної допомоги визвольним змаганням українського та інших поневолених Московью народів; 5. Вже від тепер почати підготовку американської опії до того, щоб повноцінне Кремлем злочинне народобиства українського та інших поневолених народів не пройшло безкарно, іншими словами, почати підготовку нового міжнародного суду над злочинцями з Кремля та їх вислужниками; 6. Заманіфестувати духовну єдність і солідарність американо-українських українців з українським народом в його визвольній боротьбі проти російського імперіалізму в усіх його видах і формах.

Громадські наради однодушно підтримали ініціативу Конгресового Комітету та вибрати окремий Громадський Комітет, доручаючи йому підготовку і переведення маніфестації, що має започаткувати подібну акцію в усіх американо-українських громадах. Головою Комітету, до якого входить всі представники організації, вибрано Дмитра Галичнина, його заступниками: адв. Гаврилка, проф. Вожаківського і п. Ридара з Нью-Йорку, М. Леськова з Ньюарку і М. Петришина з Джерзі Сіті; секретарями — Яремчука і п. Демидчука; касієрами — Хоміцького і Кучму та контролерами — п. Пелехова, ред. Кедрина-Рудницького, проф. Савчука, д-ра Шахновича і п. Панькова. Рівночасно створено три комісії: організаційну, програмову і пропагандивну, які мають зайнятися відповідними ділянками підготовки та переведення маніфестації. Чергові наради ділового Маніфестаційного Комітету відбуваються в найближчий чевер в год 8-мий ввечері в домі Демократичного Клубу при 59 Ст. Марк Плейс. Всі українські організації метрополітальної округи Нью-Йорку і Нью-Джерзі, які не були заступлені на перших нарадах, повинні вислати своїх представників на ці другі збори. На перших нарадах, крім того, винесено рішення, щоб дати нагоду і можливість теж групам інших поневоле-

них Московью націй, або їх представникам, виявити свою солідарність з українською боротьбою проти російського імперіалізму. Тому, що підготовку і переведення маніфестації вимагатимуть великих коштів, зібрані на нараді представники висловили думку, що кожна українська організація метрополітальної округи повинна внаслідкувати на ту ціль відповідну суму, щонайменше 25-50 доларів і більше. Комітет сподівається, що до участі в поході по вулицях Нью-Йорку, який включатиме кілька окрест, відповідні транспаренти і „флоти", пошастить зорганізувати щонайменше 25,000 українців.

КОНВЕНЦІЯ МОЛОДІ

(Закінчення на стор. 3.)

Виявлення до виставки давала Ольга Дмитрів. Під час бенкету переведено дальшу збірку фондів на видання книжки „Українське Мистецтво" в англійській мові. В загальному зібрано на ту ціль на конвенції понад 1,200 доларів.

Окрему підтримку українським визвольним змаганням та українській боротьбі проти російського імперіалізму в усіх його формах виявила конвенція в своїх резолюціях, апелюючи до урядів Злучених Держав і Канади, щоб вони визнавали рішальність тих змагань у теперішній східно-західній боротьбі та дали їм всю моральну і матеріальну допомогу. В окремій резолюції заповідається збільшену підтримку молоді для акції Українського Конгресового Комітету Америки і Комітету Українців Канади.

Великою атракцією конвенції був музично-танцювальний фестиваль, в програму якого входили виступи: Української Капелі Бандуристів під проводом Володимира Божика та зі сольовими виступами М. Міського і Е. Цюрі, Чоловічого Хору зі Сиракуз, під дирекцією М. Яворівського, Українських Танцюристів з Нью-Йорку, під проводом Володимира Бакада, Чоловічого Хору з Шікаго, під диригентурою С. Поздняка; Міш. Хору з Дітроїта під проводом Григорія Кистасого та зі сольовими виступами Наталки Носенко і М. Міського; виступ танцюристів „Боян" при акомпанієменті Р. Трояка, та імпозантний спільний виступ хорів з „Пісню про Америку", скомпановану Гр. Китастим до слів О. Гай Голловка та спеціально присвячену американо-українській молоді. Приявних на імпрезі — понад 2,000 осіб.

На початковій сесії конвенції виступав як представник Українського Конгресового Комітету адв. Михайло Пізнак, говорячи про характер, працю і досягнення УКА та про участь в тій праці представників молоді американо-української генерації. Промовцем на цій сесії був

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● Музей-архів „УАН" у ЗДА (Нью-Йорк) достав рідкі видання і рукописи як подарунок від Д. Везруча, П. Задорського, І. Мацькова, Новаха, М. Сурмача: Мистецька кураторія УАН під проводом проф. Д. Горіаткевича доставила до Музею-архіву від проф. С. Литвиненка багаті колекції фотографій мистецьких творів із львівських мистецьких творів і Кедровського фотографії скульптур артиста Парашуки. Музей проводить листування з Українською Вісницею Громадою в Дітроїті в справі маларських творів Володимира Винниченка.

● Група українських новоприбулих студентів передала ректорові університету ім. Лікольна (Небраска) український прапор для вищення його в т. зв. „світлій славі" поруч інших національних груп, представників яких студентів в університеті. Український прапор призначений на центральному місці, як прапор поневоленої нації.

● Спалити монументальну українську пластову оселю „Новий Сокиль" в селі Норт Калдвін біля м. Вольфа в справі підлітків з такої села. Згоріло все майно і знаряддя оселі. Українське громадянство в Вольфалі почало збірку коштів на відбудову оселі.

теж проф. Степан Мамчур. Роман Слободян головний касієр УНСОУ, закликав молоді, щоб вона більше заінтересувалася виданнями УНСОУ в англійській мові про Україну та її змагання до волі.

На закінчення конвенції вибрано нову Управу Ліги, до якої увійшли: В. Полєвчак (Елізабет, Н. Дж.), — голова; В. Мураль (Клівленд, Огайо), Анна Сидорак (Дітроїт, Міш.) і В. Зінчичин (Торонто, Канада) — заступники голови; Р. Сепел (Дітроїт, Міш.) — касієр; Юстина Федан (Арнольд, Па.) — секретарка та Йосип Гурський, Володимир Бакад, Данило Слободян, Михайло Задорський і Євген Волошин — дорадники.

Під час конвенції Ліги відбулись теж різні збори Т-ва Українських Професіоналістів, головою якого обрано адв. Михайла Пізнака з Нью-Йорку.

Часопис „Свобода" повинен знаходитися в кожній українській хаті.

ГРОМАДЯНЕ МЕТРОПОЛІТАЛЬНОГО М. НЬО ЙОРКУ, — УВАГА! В неділю, дня 16. вересня 1951, перший раз в Нью-Йорку та взагалі в Америці відбудеться

„ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ"

у зв'язку з тим підготовляється

Величавий Фестин

з незвичайно цікавою програмою в

MAPLE GROVE PICNIC PARK
46th Ave & 160 St, Flushing, L. I.
Парк буде відкритий від год. 10:00 передполуднем. Музика в Танці! Всіх громадян метрополі Нью-Йорку запрошує до ласкавої участі

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ АМЕР.-УКР. ОРГАНІЗАЦІЙ МЕТРОП. НЬО ЙОРКУ

ВІСНИ НА НОВИЙ ШКІЛЬНИЙ РІК
в студії фортепіану і музичної теорії
ІГОРЯ СОНЕВІЦЬКОГО
— відбуваються —
В ПОНЕДІЛКИ І ЧЕТВЕРГИ між 5 і 7 год.
в Літер.-Мистецькому Клубі, 147 Друга Евено (між 9 і 10 вул.). Інформації в інші дні через телефон:
Columbus 5-0757.

УВАГА! НЬО ЙОРК ТА ОКОЛИЦІ! УВАГА!
В НЕДІЛЮ, 9. ВЕРЕСНЯ 1951.
(SEPTEMBER 9) 1951 о год. 4-йй пополудні на гринці EINTRACHT OVAL
(доход: субесис до QUEENS PLAZA, заїдуть автобусом Ч. 101 Stainway до останньої зупинки)
ВІДБУДЬТЬСЯ
ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ
У. С. К. НЬО ЙОРК — GREEK AMERICANS
(НАЦ. ЛІГА)
О год. 1. передзмаганнями, 2:30 резерв.
Шановних Симпатиків проситься підтримати наших змагунів зисленною участю!
ПРОВІД У. С. К.-У

Рт. NICHOLAS MINUE, ВІДІЛ Ч. 1280 АМЕР. ЛІГІОНУ
І УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ ВЕТЕРАНИ, ВІДІЛ Ч. 7
— влаштують —
БАЛЬ
в КОРІСТЬ ФОНДУ ДОБРОБУТУ
В СУБОТУ, 15. ВЕРЕСНЯ 1951 Р.
WEBSTER HALL, 119 EAST 11th ST., NEW YORK CITY
Музика: JOHN KING & His Orchestra.
Початок: 9 ввечері. Вступ \$1.50 вкл. з податком.
На цей баль Українсько-Американські Ветерани запрошують всіх громадян, товариств, організації до численної участі, а тимсамим допомогти добродійному ділу.

КАТЕРИНА
ОПЕРА муз. АРКАСА, поема ШЕВЧЕНКА, в 3 ДІЯХ
виставлює КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ МЕТРОПОЛІТАЛЬНОЇ ОКРУГИ стараннями УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ, ВІДІЛ 7
В НЕДІЛЮ, дня 23-го ВЕРЕСНЯ 1951 р.
в 3-тій годині пополудні.
SCHOOL OF FASHION AND DESIGN, 24th STREET, (between 7th and 8th Avenues)—NEW YORK CITY.
В головних ролях виступляють:
КАТЕРИНА - - - - - МАРІЯ ПОЛІНЯК-ЛІСОГІР
АНДРІЙ - - - - - ІВАН ГОЩ
ІВАН - - - - - АНАТОЛЬ РАДВАНСЬКИЙ
МАТИ - - - - - ГІЛЬДІНА ЗЯТИК
БАТЬКО - - - - - МИКОЛА ЧАЛИЙ
під управою П. Гіряка, Л. Крушельницького і О. Дмитрів.
КВІТКИ \$1.25—\$2.50 можна набути:
SVOBODA, 81 Grand Street, Jersey City, N. J. — SURMA BOOK & MUSIC CO., 11 E. 7th St., N. Y. C. — NASZ BAZAAR, 77 E. 7th St., N. Y. C. — WILLIAM CHUPA, 34 7th St., N. Y. C. U.M.A.C. at YMCA, 215 W. 23rd St., N. Y. C.

